

חלק ראשון – כותרת

**בבית המשפט המחוזי
בירושלים**

**מועד הגשת המסמך : 20.12.23
תאריך אחרון להגשה : לא קבוע**

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

moreadhd@gmail.com

[Redacted text block]

[Redacted text block]

ע"י ב"כ עוה"ד ניצנה דרשן-לייטנר, מ.ר. 19458,
ו/או אברהם גז, מ.ר. 66824
מרח' מצדה 9, ב.ס.ר 3, בני ברק
טל : 03-7514175, פקס : 03-7514174

Avi.guez@gmail.com

ו/או אברהם משה סגל, מ.ר. 24963, מרח' טורא 32א, ירושלים
טל : 02-6333793, פקס : 02-6333795
אימייל : office@avisegallaw.com

- נ ג ד -

**הוועד הבינלאומי של הצלב האדום
(International Committee of the Red Cross)**

בית רובינשטיין, מנחם בגין 37 תל אביב, ו/או בית חנינא, ירושלים

הנתבע :

סוג התביעה ונושאה : תיק אזרחי בסדר דין רגיל

(143) נזקי גוף – פיצוי עונשי לנפגעי פעולות טרור

הסעדים המבוקשים : פיצויי נזק ו/או פיצויים עונשיים או מוגברים ₪ 10,000,000

צו עשה המורה לנתבע לבקר את כל החטופים הישראלים בשבי ברצועת עזה; המורה לנתבע לעדכן את בני משפחותיהם של כל החטופים אודות מצבם; המורה לנתבע להעביר את כל התרופות הנדרשות לחטופים

סכום אגרת בית המשפט : 1,239 ₪, בהתאם לפרט 10 בתוספת לתקנות בתי המשפט (אגרות), תשס"ז-2007

הליך נוסף מקביל: אין

הזמנה לדין :

הואיל והתובעים הגישו כתב תביעה זה נגדך, אתה מוזמן להגיש כתב הגנה בתוך 60 ימים מיום שהומצא לך כתב תביעה זה. **לתשומת ליבך, אם לא תגיש כתב הגנה, אזי לפי תקנה 130 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 תהיה לתובעים הזכות לקבל פסק דין שלא בפניך.**

כתב תביעה

חלק שני – תמצית הטענות

א. בעלי הדין

1. בתאריך 7 באוקטובר 2023 פלשו אלפי מחבלים של ארגון הטרור חמאס וארגונים טרור נוספים מעזה לישראל, רצחו למעלה מ-1,200 איש וביצעו מעשי זוועה המהווים פשעי מלחמה ופשעים כנגד האנושות, ובכלל זאת מעשי אונס, התעללות ועינויים קשים. באותו היום נחטפו לעזה למעלה מ-240 איש, בהם ילדים, נשים וקשישים.
2. התובעים הם אזרחים ישראלים אשר נחטפו במהלך הטבח שביצע חמאס ובני משפחותיהם, הכל כמפורט בראשית החלק השלישית לכתב תביעה זה.
3. הנתבע הוא ארגון המאוגד בשוויץ והפועל ברחבי העולם, שמטרתו הגנה על חייהם וכבודם של קורבנות סכסוך מזוין ומצבי אלימות, והגשת סיוע הומניטרי לקורבנות. הארגון מופקד על פרשנות ושמירת כללי המשפט ההומניטרי כפי שנוסחו באמנות זינבה, ומתפקידו לוודא שצדדים לסכסוך יעמדו בכללים אלה. הארגון ממומן על ידי 196 המדינות החתומות על אמנות אלה. אלה מחויבות לכבד את ניטרליות הארגון, אנשיו והציוד שלו, ולאפשר לו להגיש סיוע לכל אדם במצוקה.

ב. הסעד המבוקש

4. בית המשפט מתבקש לחייב את הנתבע לשלם לתובעים פיצוי כספי בגין הנזקים שנגרמו להם, בתוספת פיצויים עונשיים או מוגברים, בסך כולל של 10,000,000 ₪. כן מתבקש בית המשפט לחייב את הנתבע לשלם לתובעת הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בצירוף מע"מ, והכל בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מיום הגשת התביעה ועד יום התשלום בפועל.
5. בית המשפט מתבקש ליתן צו עשה המורה לנתבע לבקר את כל החטופים הישראלים בשבי ברצועת עזה; המורה לנתבע לעדכן את בני משפחותיהם של כל החטופים אודות מצבם; המורה לנתבע להעביר את כל התרופות הנדרשות לחטופים.

ג. תמצית העובדות

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

7. בימים אלה מתנהלת לחימה קשה בשטחי עזה ועולה חשש כבד לחייהם של החטופים. החטופים, ובכללם התובעות 1, 18, 19, 20, ואוהד בן עמי ואיתן מור, שימשו, ומשמים עדיין, כמגן אנושי למחבלי חמאס והחזקתם היא בתנאים קשים ומשפילים, מבלי שיסופק להם מזון ראוי ומבלי שיסופקו להם תרופות או טיפול רפואי הולם. שוביהם של החטופים ממשיכים לנהוג בחטופים באכזריות קשה וקיים חשש כבד, הנתמך בעדויות חטופים ומידע שנאסף על ידי מדינת ישראל, כי

הם סובלים גם מאלימות מינית. כל אלה מהווים פשעי מלחמה חמורים, הממשיכים להיות מבוצעים כנגד החטופים בעת הגשת תביעה זו.

8. [REDACTED] ממנה היא סובלת במהלך החזקתה בשבי עקב אי קבלת תרופות שנדרשו לה וכן נזק נפשי, הן בשל התנאים הקשים שהוחזקה, והן בשל המשך החזקתו של בעלה, אוהד, בשבי חמאס. לתובעים 2-8 נגרמו נזקים רפואיים ונפשיים עקב החזקתם של **התובעת 1**, ושל בן זוגה **אוהד בן עמי**, בשבי חמאס, והם עודם מטופלים בגנים.
9. הנתבע לא קיים ו/או לא קיים באופן מספק את חובותיו לפי המשפט הבינלאומי ההומניטרי כגורם האמון על סיוע הומניטרי לתובעת 1 בעת חטיפתה. בין השאר, נציגי הנתבע בישראל התעלמו מפניות התובעים 2-8 לאחר חטיפתם של התובעת 1 ובן זוגה אוהד בן עמי, אשר ביקשו להעביר תרופות להן נדרשת התובעת 1. נציגי הנתבעת בגרמניה, אליהם פנו בני המשפחה, איחלו להם "הצלחה ביצירת קשר עם יקירם" ונציגי הנתבעת בארצות הברית סרבו ו/או התעלמו מפניות בני המשפחה.
10. מאז חטיפתם, לא ביקרו נציגי הנתבע את החטופים, לרבות התובעים 1, 18, 19, ו-20, **אוהד בן עמי ואיתן מור**, לא עמדו על מצבם הרפואי והנפשי, לא העבירו להם תרופות ולא דיווחו לבני משפחתם על מצבם. זאת ועוד, הנתבע גם לא עשה ואינו עושה די כדי להביא לשחרורם של החטופים.
11. לאורך כל תקופה זו, הנתבע ממשיך להיות נוכח ולפעול בשטחי רצועת עזה כדי לסייע לאוכלוסייה הפלסטינית, תוך שהוא מקיים **קשר אינטנסיבי עם אנשי ארגון הטרור חמאס** ונמנע מביקורת על ארגון טרור זה בגין פשעי המלחמה החמורים שהוא מבצע, לרבות חטיפתם של החטופים והמשך החזקתם ללא כל אות חיים מהם. יצוין, כי באותה העת ממש, ממשיך הנתבע להטיח ביקורת במדינת ישראל ולדרוש להיפגש עם עצורים פלסטינים המוחזקים על ידה.
12. הנתבע לא עושה כמצופה ממנו ו/או ככל יכלתו לממש האחריות הכבדה שהוענקה לו באמנות ג'נבה, כגורם המחזיק במנדט הייחודי המאפשר לו גישה לעצורים במהלך לחימה ולפעול למען שחרורם.
13. כלל הפעולות שביצע הנתבע עד היום בהקשר זה היו בלתי מספקות ונעשו באופן מפלה וכדי לצאת ידי חובה, לרבות קריאות בעלמא לשחרור החטופים (שכלל לא הופנו לגורם המחזיק בהם – החמאס) ופעולות לוגיסטיות במסגרת עסקת שחרור חטופים, במסגרתם סיפק שירותי הסעות.
14. יודגש, כי במסגרת עסקת שחרור החטופים שבוצעה בחודש הקודם, הוסכם ופורסם כי הנתבע יבקר את החטופים, ואולם פעולה זו לא בוצעה ולא ידוע לתובעים על דרישה כלשהי מצד הנתבע לממש התחייבות זו, או פעולות בהן נקט על מנת להוציא מחויבותו זו אל הפועל.
15. למיטב ידיעת התובעים, הנתבע - הנוהג ברשות הפלסטינית ("מדינת פלסטין") כחברה מלאה באמנות ג'נבה - לא העמיד דרישה בפניה לאפשר את ביקורו אצל החטופים. לשם הזהירות יטענו התובעים, כי הנתבע לכל הפחות לא עשה כן פומבית, כפי שידע להציג ביקורת ולהעמיד דרישות בפני ישראל באשר לאופן התנהלותה בלחימה (כעת או בעבר), באופן שהיה בו להפעיל לחץ על הרש"פ לממש חובותיה בהתאם לאמנות ג'נבה ולהתערב לטובת החטופים. הנתבע נוהג באופן מפלה ובלתי שוויוני כלפי ישראל וחטופים ישראלים ויהודים, בכלל, והתובעים ובני משפחתם, בפרט.
16. בכל אלה, גורם הנתבע לנזק, הולך ומתמשך, הן אצל החטופים והן אצל התובעים, בני משפחותיהם החרדים לגורלם, ולפגיעה נפשית חמורה בהם.

ד. העובדות המקנות סמכות לבית המשפט

17. לבית המשפט הנכבד נתונה הסמכות העניינית והמקומית לדון בתביעה זו: הסמכות המקומית נתונה בהתאם לסעיף 8 לתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018, בהיותו כתב תביעה שעניינו מעשה או מחדל שנדרש היה לבצע מחוץ לישראל (דהיינו, בשטח רצועת עזה) הסמכות העניינית נתונה לבית משפט נכבד זה, בהתאם לסעיף 51(א)(2) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984.

חלק שלישי – פירוט הטענות

א. הצדדים

[Redacted text block]

22. **הנתבע** הוא ארגון המאוגד בשוויץ הפועל ברחבי העולם, שמטרתו הגנה על חייהם ועל כבוד האדם של קורבנות סכסוך מזוין ומצבים אחרים של אלימות, והגשת סיוע הומניטרי לקורבנות אלה. הארגון מופקד על פרשנות ושמירת כללי המשפט ההומניטרי, ומתפקידו לוודא שכל הצדדים בסכסוך יעמדו בכללים אלה. הארגון ממומן על ידי 196 המדינות החתומות על אמנות ז'נבה, ובכללן מדינת ישראל. אף הרשות הפלסטינית ("מדינת פלסטין") הצטרפה לאמנות ג'נבה והתקבלה כחברה בהן. מדינות החברות באמנות אלה מחויבות לכבד את הניטרליות של הארגון, אנשיו והציוד שהוא משתמש בו, ולאפשר לו להגיש סיוע לכל אדם במצוקה.

ב. העובדות

23. התובעות 1, 18, 19, ו-20, וכן **אוהד בן עמי ואיתן מור**, יחד עם למעלה מ-240 איש נחטפו לרצועת עזה כדי לשמש את ארגוני הטרור בעזה כקלפי מיקוח. **התובעת 1** הוחזקה בשבי משך 57 ימים, התובעות 18 ו-19 הוחזקו משך 14 ימים, והתובעת 20 הוחזקה במשך 55 ימים, **אוהד בן עמי ואיתן מור** עודם מוחזקים בשבי החמאס בעזה. משך כל תקופת שביים של כל אלו, לצד החטופים כולם, לא נתקבל כל אות חיים מהם, ולא ידוע מצבם הגופני ואופן הטיפול בהם.

24. הלכה למעשה, התובעת 1 הוחזקה בתנאים קשים ביותר, כשהיא מנותקת הן מבעלה שנחטף עמה והן מכל קשר עם העולם החיצון. היא הוחזקה מבלי שסופק לה מזון ראוי, בתנאים קשים ומשפילים, ספגה אלימות פיזית ומילולית ולא סופקו לה תרופות כנדרש ממצבה הרפואי, באופן שהביא להחמרת מצבה הרפואי.

25. לנוכח העובדה כי בימים אלה מתנהלת לחימה קשה בשטחי עזה, עולה חשש כבד לחייהם של החטופים, בהם **אוהד בן עמי ואיתן מור**. סביר מאוד כי החטופים משמשים כמגן אנושי למחבלי חמאס וכי הם מוחזקים בתנאים קשים ומשפילים, מבלי שסופק להם מזון ראוי ומבלי שסופקו

להם תרופות או טיפול רפואי הולם. עוד עולה חשש כבד, כי שוביהם של החטופים ממשיכים לנהוג בחטופים המוחזקים על ידם באכזריות קשה וקיים חשש, הנתמך בעדויות חטופים ששחררו וניצולי הטבח, כי הם סובלים מאלימות מינית. כל אלה מהווים פשעי מלחמה חמורים, הממשיכים להיות מבוצעים כנגד החטופים בעת הגשת תביעה זו.

26. לאחר חטיפתה של התובעת 1, פנו בני משפחתה לנתבע בבקשה כי יפעל להעברת מידע על מחלתה של התובעת 1 לשוביה, לאור הקשר שהוא מקיים עם חמאס. לאחר שלא זכו להתייחסות כלשהי מנציגי הנתבע **בישראל** חרף פניות אליהם, והואיל והתובעת 1 היא גם בעלת אזרחות גרמנית, טס בן דודה, מר עדי זלנסקי, **לגרמניה** ופנה בתאריך **22.10.23** לנציגות הצלב האדום, שם מסר מידע בעניין מחלתה של התובעת 1. בתשובה לפניה זו, הודיע הנתבע כי הדיווח הועבר לנציגות בירושלים וצייד אותו בכתובת הנציגות (ללא צירוף כל מידע על איש קשר או טלפון) והודיע כי "הוא מאחל לו כי יצליח ליצור קשר עם בני משפחתו בנסיבות קשות אלה".

27. בהעדר כל התייחסות לעניין, התובעת 2 אשר שהתה בארצות הברית במסגרת משלחת של חטופים, פנתה גם לנציגות הנתבע **בניו יורק** בתאריך **7.11.23**, שם השיבוה נציגיו של הנתבע ריקם וסרבו אף לקבל ממנה כל מסמך ומידע בעניינה של התובעת 1. עד לשחרורה של התובעת 1 לא התקבלה כל התייחסות מטעם הנתבע לפניות המשפחה.

28. לאורך השבועות הראשונים שלאחר החטיפה התמקד הנתבע במתן סיוע נרחב לפלסטינים ברצועת עזה. בכל הנוגע לחטופים, הסתפק זה בפרסום קריאות בעלמא לשחרור החטופים. כמו בעניינם של התובעים, הנתבע לא יזם מפגש עם משפחות החטופים, לא בא בדרישה נחרצת למול ראשי ארגון חמאס בעניין זה (שאותו אף לא הזכיר בקריאותיו לשחרור החטופים כמי שמחזיק בהם) ולא בא בדרישות בפני הרשות הפלסטינית, או בפני אף גוף רלבנטי אחר, בעניין. רק בעקבות ביקורת בינלאומית קשה כנגד הנתבע, הוא החל – מאוחר מדי – לנקוט צעדים בנושא. כך, רק לאחר למעלה מ-40 ימים של שבי, התכבדה נשיאתו לטרורח לנסוע לקטאר להיפגש עם ראש ארגון חמאס בעניין בתאריך **20.11.23**. במהלך תקופה ארוכה ביותר מאז החטיפה, התעלם הנתבע ממשפחות החטופים, ובכללם התובעים, ורק בעקבות דרישות מצידם נפגשו נציגיהם עם נציגיו.

29. מאז חטיפתם, לא ביקרו נציגי הנתבע את החטופים, בהם התובעות **1, 18, 19 ו-20**, וכן **אוהד בן עמי ואיתן מור**, לא עמדו על מצבם הרפואי והנפשי, לא העבירו להם תרופות ולא דיווחו לבני משפחתם על מצבם.

30. בשעה שהנתבע לא עשה ואינו עושה די כדי להביא לשחרורם של החטופים, בכלל, והתובעים בפרט, הוא ממשיך להיות נוכח ולפעול בשטחי רצועת עזה כדי לסייע לאוכלוסייה הפלסטינית, תוך שהוא מקיים קשר עם אנשי ארגון הטרור חמאס ונמנע מביקורת על ארגון טרור זה בגין פשעי המלחמה החמורים שהוא מבצע, לרבות חטיפתם של החטופים והמשך החזקתם ללא כל אות חיים מהם. יצוין, כי באותה העת ממש, ממשיך הנתבע להטיח ביקורת במדינת ישראל ולדרוש להיפגש עם עצורים פלסטינים המוחזקים על ידה.

31. הנתבע לא עושה את המצופה ממנו ו/או ככל יכולתו ו/או במידה הנדרשת כדי לממש את האחריות הכבדה שהוענקה לו באמנות ג'נבה, כגורם המחזיק במנדט הבלעדי והייחודי המאפשר לו גישה לעצורים במהלך לחימה ולפעול למען שחרורם.

32. כלל הפעולות שביצע הנתבע עד היום בהקשר זה היו בבחינת בלתי מספקות ונעשו באופן מפלה וכדי לצאת ידי חובה, בין אם אלה קריאות בעלמא לשחרור החטופים (שכלל לא הופנו לגורם המחזיק בהם – ארגון החמאס) ופעולות לוגיסטיות במסגרת עסקה לשחרור חטופים, במסגרתן סיפק שירותי הסעה לחטופים ששחררו.

33. יודגש, כי במסגרת עסקה קודמת לשחרור חטופים, הוסכם כי הנתבע יבקר את החטופים, ואולם פעולה זו לא בוצעה ולא ידוע לתובעים על דרישה כלשהי מצד הנתבע לממש התחייבות זו.

34. למיטב ידיעתם של התובעים, הנתבע - אשר נוהג ברשות הפלסטינית ("מדינת פלסטין") כחברה מלאה באמנות ג'נבה - לא העמיד דרישה בפניו זו לאפשר את ביקורו אצל החטופים שבידי חמאס. לשם הזהירות יטענו התובעים, כי הנתבע לא עשה כן באופן פומבי וגלוי, כפי שידע להציג ביקורת ולהעמיד דרישות בפני מדינת ישראל באשר לאופן התנהלותה בלחימה (בין במהלך מלחמה זו ובין בסבבי לחימה בעבר), באופן שהיה בו להפעיל לחץ על הרשות הפלסטינית לממש חובותיה בהתאם לאמנות ג'נבה ולהתערב לטובת החטופים. הנתבע נוהג באופן מפלה ובלתי שוויוני כלפי מדינת ישראל, בכלל, והתובעים, בפרט.

ג. נזקי התובעים

35. בשל מעשיה של הנתבע נגרמו לתובעים הנזקים הבאים, הן אצל החטופים והן אצל בני משפחותיהם, החרדים לגורל יקיריהם, ולפגיעה נפשית חמורה בהם. אלה באים לידי ביטוי בין היתר באופנים הבאים:

(א) חוסר שינה וחוסר מנוחה כתוצאה מהלחץ הנפשי בהם הם מצויים בשל החרדה לגורל יקיריהם.

(ב) פגיעה ביכולתם להשתכר בעת הזו, עקב קשיי תפקוד הנגרמים בשל הלחץ הנפשי בו הם מצויים.

(ג) הידרדרות במצבם הרפואי והנפשי של התובעים.

ד. הבסיס הנורמטיבי¹

36. חטיפתם של אזרחים, ובכללם התובעים, במהלך עימות מזוין לשם החזקתם כבני ערובה, כליאתם ללא כל הליך משפטי, החזקתם בתנאי מעצר משפילים, העלמתם מהעולם החיצון, עינויים ונקיטת אלימות כנגדם מהווים הפרות של הוראות רבות במשפט הבינלאומי ההומניטרי, ובכללם – האיסור על לקיחת בני ערובה (סעיף 34 לאמנת ג'נבה הרביעית, וכן סעיף 147 הקובע כי זו "הפרה חמורה"), האיסור על כפייה כנגד עצורים (סעיף 31 לאמנה הרביעית), האיסור על עינויים (סעיף 32 לאמנה הרביעית), הזכות לתנאי מעצר הולמים (סעיף 76 לאמנה הרביעית) ועוד. מעשים אלה עולים אף כדי פשעים כנגד האנושות ופשעי מלחמה (ראו לדוגמה הוראות סעיף 8(2)(viii) לחוקת רומא בעניין

¹ בפרק זה: "אמנת ג'נבה הרביעית" או "האמנה הרביעית" - Geneva Convention [III] relative to the Treatment of Prisoners of War, 12 August 1949, 75 U.N.T.S. 135. "אמנת ג'נבה השלישית" - Geneva Convention [IV] relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War, 12 August 1949, 75 U.N.T.S. 287. "חוקת רומא" Rome Statute of the International Criminal Court, 17 July 1998: 2187 U.N.T.S. 3, 37 I.L.M. 1002 (entered into force July 1, 2002); מחקר הדין המנהגי: Jean-Marie Henckaerts & Louise Doswald-Beck, Customary International Humanitarian Law - Vol I: Rules (2009).

נטילת בני ערובה). היבטים מסוימים בזכויותיהם של התובעים אשר הופרו קשורים בטבורם בפעילותו של הנתבע, כמו סעיף 25 לאמנה הרביעית, העוסק ביצירת קשר של "אדם מוגן" עם בני משפחתו וסעיף 30 לאמנה זו, לפיו מי שנעצר זכאי כי תתאפשר לו גישה לגופים הומניטריים, ובראשם הנתבע.

37. הוראות רבות שהופרו כלפי התובעים מקורן במשפט הבינלאומי מנהגי. בין היתר, בהתאם למחקר שהנתבע ערך, גם החובה לאפשר ביקורים של הצלב האדום בעימות מזוין בינלאומי (IAC) או לאפשר ביקורים אם הוצע על ידו בעימות מזוין שאינו בינלאומי (NIAC) מהווים כאלה (ראה כלל 124 למחקר הדין המנהגי, כלל 118 בעניין הענקת תנאי מחיה ראויים לעצורים, כלל 90 בעניין האיסור על עינויים ועוד). כהוראות המשקפות משפט מנהגי, אלה ייקלטו גם במישרין לתוך הדין הישראלי (וראו לדוגמה: בג"ץ 393/82 ג'מעית אסכאן אלמעלמון אלמעאונה אלמחדודה אלמסאוליה, אגודה שיתופית רשומה כדין במפקדת אזור יהודה והשומרון נ' מפקד כוחות צה"ל ביהודה ושומרון, פ"ד לז(4) 785, 810 (1983)). הפרתן של חובות שכאלה שנקלטו לדין הפנימי, עשויה להקים גם חבות בנוזיקין. ראה לדוגמה בקנדה: *Nevsun Resources Ltd. v. Araya*, 2020 SCC 5 (CanLII), [2020] 1 SCR 166 (5).

38. הנתבע אמנם אינו זה שהחזיק בחטופים, אך אין בכך להעיד שאין לו כל אחריות ביחס אליהם ולנוזקים שנגרמו להם: הנתבע הינו גוף הנושא בתפקיד ייחודי במסגרת המשפט הבינלאומי ההומניטרי כנאמן של דיני הלחימה, כמי שפועל לקדם את הציות לדיני הלחימה וכארגון הומניטרי שתפקידו לדאוג לשלומם של אזרחים מוגנים ושל שבויי מלחמה במהלך הלחימה, ובכלל זאת של החטופים. אחריות זו נובעת הן מהמעמד הייחודי שהוקנה לה באמנות גינבה והן מהנוהג שהתפתח לאורך השנים, אשר חיזק וביסס מעמד זה².

39. כך, הנתבע מוזכר לא פחות מ-33 פעמים באמנת גינבה הרביעית, המסדירה את מעמדו הייחודי בשלל הוראות הנוגעות לטיפול ב"אזרחים מוגנים" המצויים בחזקתו של צד לעימות מזוין, ובכלל זאת, לענייננו:

א. סעיף 10 לאמנת גינבה הרביעית, לפיו הוראות האמנה לא יפורשו באופן שיגביל את פעילותו של הצלב האדום. אף שהסעיף מתנה לכאורה את ההיתר למתן סיוע הומניטרי על ידי הצלב האדום בהסכמת הצדדים, המשפט הבינלאומי ההומניטרי מחייב צדדים לאפשר מתן סיוע הומניטרי (ראו לדוגמה כלל 55 לפרויקט המשפט המנהגי של הצלב האדום, <https://ihl-databases.icrc.org/en/customary-ihl/v1/rule55>).

ב. בהתאם לסעיפים 76 ו-143 לאמנת גינבה השלישית, על החברות לאמנת גינבה מוטלת החובה לאפשר ביקורים של הצלב האדום אצל עצורים. כך, סעיף 76 קובע כי:

"Protected persons who are detained shall have the right to be visited by delegates of the Protecting Power and of the International Committee of the Red Cross, in accordance with the provisions of Article 143."

² (ראה הצגת מנדט הארגון באתרו: <https://www.icrc.org/en/mandate-and-mission> ולעניין פיתוח הדין: Robin Geiß, Andreas Zimmermann, Stefanie Haumer HUMANIZING THE LAWS OF WAR : THE RED CROSS AND THE DEVELOPMENT OF INTERNATIONAL HUMANITARIAN LAW (Cambridge University Press. 2017).

ואילו סעיף 143, החשוב לענייננו, קובע כי :

"Representatives or delegates of the Protecting Powers shall have permission to go to all places where protected persons are, particularly to places of internment, detention and work. They shall have access to all premises occupied by protected persons and shall be able to interview the latter without witnesses, personally or through an interpreter. Such visits may not be prohibited except for reasons of imperative military necessity, and then only as an exceptional and temporary measure. Their duration and frequency shall not be restricted. Such representatives and delegates shall have full liberty to select the places they wish to visit. ...The delegates of the International Committee of the Red Cross shall also enjoy the above prerogatives. The appointment of such delegates shall be submitted to the approval of the Power governing the territories where they will carry out their duties."

ג. פרק V לאמנת ג'נבה הרביעית עוסק בהקמת סוכנות מידע שתפקידה לאסוף מידע אודות אזרחים מוגנים המצויים בידה של מעצמה אחרת. בין השאר, קובע סעיף 140 כי :

"...The International Committee of the Red Cross shall, if it deems necessary, propose to the Powers concerned the organization of such an Agency, which may be the same as that provided for in Article 123 of the Geneva Convention relative to the Treatment of Prisoners of War of August 12, 1949.

The function of the Agency shall be to collect all information of the type set forth in Article 136 which it may obtain through official or private channels and to transmit it as rapidly as possible to the countries of origin or of residence of the persons concerned, except in cases where such transmissions might be detrimental to the persons whom the said information concerns, or to their relatives. It shall receive from the Parties to the conflict all reasonable facilities for effecting such transmissions."

יצוין, כי הנתבע לא פעל להקמת סוכנות מידע כזו בצד הפלסטיני, לשם מתן מידע אודות נעדרים ואזרחים ישראלים.

ד. סעיף 142, העוסק במתן תמיכה הומניטרית לאזרחים מוגנים המצויים בידה של "מעצמה", עוסק בביקורים, מתן שירותים כגון חינוך, תמיכה ואף הקלה בהיבטי פנאי של אזרחים מוגנים אלה, וקובע כי :

"The special position of the International Committee of the Red Cross in this field shall be recognized and respected at all times."

40. להשלמת התמונה יצוין, כי סעיף 126 לאמנת ג'נבה השלישית, העוסקת בשבויי מלחמה, קובע הסדרים הדומים לסעיף 143 לאמנת ג'נבה השלישית, בכל הנוגע לזכויות שבויי מלחמה לקבל ביקורים ועל חלקו המיוחד של הצלב האדום באשר לביצוע ביקורים אלה.

41. לאורך השנים, הדגיש הנתבע בעצמו את חשיבות מתן ההגנה על ידו לאזרחים מוגנים ולשבויי מלחמה. הוא רואה את תפקידו:

“...[to] protect the lives and dignity of victims of armed conflict and other situations of violence and to provide them with assistance. The ICRC also endeavours to prevent suffering by promoting and strengthening humanitarian law and universal humanitarian principles ...”

42. מימוש חובה זו בא לידי ביטוי ב"עקרון ההגנה" (Protection) שאימץ הנתבע, הקובע כי:

"Protection aims to ensure that authorities and other actors respect their obligations and the rights of individuals in order to preserve the safety, physical integrity and dignity of those affected by armed conflict and other situations of violence.

Protection includes efforts to prevent or put a stop to actual or potential violations of IHL and other relevant bodies of law or norms.

Protection relates firstly to the causes of, or the circumstances that lead to, violations – mainly by addressing those responsible for the violations and those who may have influence over the latter – and secondly to their consequences.

This definition of protection also includes activities that seek to make individuals more secure and to limit the threats they face, by reducing their vulnerability and/or their exposure to risks, particularly those arising from armed hostilities or acts of violence."

ICRC Protection policy - Institutional Policy, International Review of the Red Cross, Volume 90 Number 871 September 2008 page 751, 752 (להלן: מסמך המדיניות).

43. עיון במסמך המדיניות מגלה כי החטופים אמורים היו להימצא בליבת התיעוד של הנתבע לפרוש עליהם את הגנתו: מסמך המדיניות מבהיר, כי הטיפול במי שנשללה חירותו הוא בעל חשיבות מרכזית לטיפול מבחינת הנתבע (שם, ראה עמוד 568 ואילך). זאת ועוד, מכלול הנסיבות הנוגע להחזקת החטופים והחשש החמור לחייהם אמורים להדליק אצלו את כל "הנורות האדומות" המחייבים את התערבותו הדחופה, שכן הם כוללים למעשה את כל רשימת הנושאים "המטרידים" אותו ("concern"), ובכלל זאת:

- "the behaviour and actions of those responsible for making arrests, conducting interrogations and taking decisions related to detention;
 - the material conditions of detention;
 - access to medical care;
 - the management and care of persons deprived of their liberty.
 - Its interventions focus on certain protection problems and violations:
 - enforced disappearances and undisclosed detention;
 - summary executions;
 - torture and other forms of ill-treatment ;
 - problems created by violations of the physical or moral integrity of detainees and of their dignity and of the obligation to provide the essential necessities for their survival :
 - problems related to water and food
 - problems related to personal hygiene and sanitation facilities in places of detention;
 - problems related to health and access to medical care;
 - problems related to material conditions of accommodation;
 - problems related to the management of detainees;
 - violations of minimum judicial guarantees and procedural safeguards;
 - violations of respect for family unity;
 - problems related to maintaining contact between detainees and their families."
- (שם, ע' 770-769)

44. מן האמור לעיל עולה, כי המנדט שניתן לנתבע במשפט הבינלאומי, שביטוייו נקלטו אל המשפט הישראלי כמשפט בינלאומי מנהגי, וכפי שהדבר בא לידי ביטוי באופן שהנתבע עצמו תופס את תפקידו, מחייבים היו אותו לשים את עניינם של החטופים בראש מעייניו ולפעול באופן החלטי כדי להבטיח את שלומם. אולם הנתבע נמנע מלעשות כן. התנהלותו הרשלנית, כמפורט להלן, העמיקה את הסיכון החמור שנגרם לחייהם של החטופים והשפיעה באופן קשה על משפחתם. מחדליו של הנתבע באו לידי ביטוי בכל אחד מאלה, ובכולם יחדיו :

א. בכך שלא נפגש עם משפחות החטופים, ובכללם התובעים, פרק זמן משמעותי של שבועות רבים לאחר החטיפה, במהלכם גם התעלם מפניות של התובעים 3-5.

ב. בכך שלא נקט בפעולות אקטיביות לשחרור החטופים ו/או לא פעל באופן סביר בעניין, המשקף את מידת החומרה של העניין והחשש הכבד לחייהם.

ג. באי הסכמתו להפגש ו/או לקבל מהתובעים מידע, מכתבים ותרופות לשם העברתם לחטופים ו/או לפעול להעברת מידע זה משך שבועות ובהמשך בכך שסרב ו/או טיפל באופן לקוי ו/או באטימות בפניות התובעים 2-8 לנציגותיו בגרמניה ובארה"ב בבקשה לשלוח תרופות להן נדרשה התובעת 1, כאמור בכתב התביעה.

ד. באי התניית המשך פעילותו לטובת גורמים בצד הפלסטיני במימוש זכותם של החטופים לביקורים, לכל הפחות, אם לא לשחרורם.

ה. באי נקיטת פעולות להקמה של סוכנות מידע אודות אזרחים מוגנים, שיאפשר קבלת מידע אודותם בהתאם לסעיף 140 לאמנת גינבה הרביעית.

ו. בהימנעותו מלדרוש מהרשות הפלסטינית, הנתפסת על ידו כצד לאמנת גינבה הרביעית, או מכל גוף רלבנטי אחר, לפעול לשחרורם של החטופים ו/או בהעדר פניה גלויה בנושא אליה. אף שהחטופים מוחזקים על ידי חמאס, מצופה היה כי יציב דרישה מהצד הפלסטיני החתום על אמנות גינבה ונושא באחריות לכבדן.

ז. מודגש, כי הנתבע יכול וצריך היה, לכל הפחות, לקבל את אלה ולנסות להעבירם, אף אם היה נתקל בסירוב.

בכל אחד ממעשים ו/או מחדלים אלה, ובוודאי בהצטברותם, פעל הנתבע ברשלנות כלפי התובעים, כאמור בסעיף 35 וסעיף 36 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש).

45. אשר על כן, מעמדו הייחודי של הצלב האדום, כפי שבא לידי ביטוי באמנות גינבה והפרקטיקה שהתפתחה עד כדי קליטתה למשפט הישראלי כמשפט בינלאומי מנהגי, מקים עליו חובה שלא להתרשל, ולממש את אחריותו ביחס לתובעים באופן סביר, שוויוני ובלתי מפלה כלפי בני לאומים, אזרחי מדינות, או בני דתות מסוימים. חובה זו הופרה בהימנעותו ו/או פעולותיו הרשלניות, כמפורט לעיל, שאת כולן לא היה עושה ארגון סביר בנסיבות העניין.

46. יודגש, כי אף לו היה הצלב האדום ארגון מתנדבים בלבד, שאינו נושא בתפקיד ייחודי מכוח המשפט הבינלאומי, הרי שהואיל ולקח על עצמו את פעילות הומניטרית במסגרת הסכסוך בין ישראל לחמאס, יכול הוא לשאת באחריות אחריות בניזיקין בגין פעולותיו. ישראל, שלא כמו מדינות מסוימות בעולם, לא העניקה לארגוני מתנדבים פטור מאחריות בניזיקין ולפיכך ההכרעה בנושא תיעשה בהתאם לדינים הרגילים החלים במדינה, דהינו בענייננו - בהתאם לעולות הרשלנות (להשוואה ראה: IFRC. The legal framework for volunteering in emergencies(2011), <https://www.icnl.org/wp-content/uploads/The-Legal-Framework-for-Volunteerism-in-Emergencies.pdf>)

47. ואולם הצלב האדום אינו ארגון מתנדבים "סתם": כפי שצוין, הוא בעל מעמד מיוחד ונושא באחריות וחבות ייחודית למתן הסיוע לחטופים מכוח המשפט הבינלאומי. מעמד זה מקים איתו גם חבות ואחריות בניזיקין. מדינת ישראל נסמכת על מימוש אחריותו של הנתבע, ולא בכדי גם מקנה לנתבע את הרשות לפעול באופן קבוע בישראל, ולפיכך גם ראוי להטיל עליו אחריות בניזיקין. לשם השוואה, בתי משפט בהולנד הכירו באחריותם ברשלנות של כוחות שמירת שלום שנשלחו על ידיה במקרה של אי מניעת טבח (פרשת **נשות סרבניצה** - Stichting Mothers of Srebrenica and - Others v. the Netherlands (dec.) - 65542/12).

48. למרות זאת, כמסתבר, הנתבע בוחר לעסוק באופן חד צדדי במתן מענה לאוכלוסייה הפלסטינית ואינו פועל לטובת אזרחי ישראל, ובעיקר - לטובת התובעים דנן - החטופים ובני משפחותיהם, בוודאי לא באותה נחישות ראויה, רחוק מכך. התנהלות מפלה זו נוגדת אף את ערכיו של הנתבע, כפי שבאו לידי ביטוי בעקרונותיו ובהנחיותיו באשר להתנהלות תקינה.

ה. אחרית דבר

49. אשר על כן, מתבקש כבי' בית המשפט לזמן את הנתבע לדין ולחייבו כדלקמן:

- א. לשלם לתובעת 1 סך של 5,000,000 ₪ כפיצויי נזק ו/או פיצויים עונשיים או מוגברים.
- ב. לשלם לתובעות 18, 19, ו-20, סך של 400,000 ₪ כל אחת, כפיצויי נזק ו/או פיצויים עונשיים או מוגברים.
- ג. לשלם לתובעים 17-2, ולתובעות 21-23, סך של 200,000 ₪ כל אחד, כפיצויי נזק ו/או פיצויים עונשיים או מוגברים.
- ד. לשלם לתובעים הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בצירוף מע"מ כדין.
- ה. כן מתבקש בית המשפט הנכבד ליתן צו עשה המורה לנתבע לבקר את כל החטופים הישראלים בשבי ברצועת עזה; המורה לנתבע לעדכן את בני משפחותיהם של כל החטופים אודות מצבם; המורה לנתבע להעביר את כל התרופות הנדרשות לחטופים.

מסמכים המצורפים לכתב תביעה זה:

ייפויי כח התובעים, מסומנים א'.

טפסי ויתור סודיות רפואית מסומנים ב'.

אברהם גז, עו"ד
ב"כ התובעים

אברהם משה סגל, עו"ד
ב"כ התובעים

ניצנה דרשן-לייטנר, עו"ד
ב"כ התובעים